

ВИЩА КВАЛІФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ СУДДІВ УКРАЇНИ

26 грудня 2016 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я № 1928/дп-16

Вища кваліфікаційна комісія суддів України у складі колегії:

головуючого - Устименко В.Є.,

членів колегії: Бутенка В.І., Весельської Т.Ф., Прилипка С.М. - доповідача,

розглянувши дисциплінарну справу стосовно судді окружного адміністративного суду Автономної Республіки Крим Маргарітова Михайла Вікторовича, відкриту за зверненням Вищої ради юстиції,

встановила:

У жовтні 2015 року до Комісії надійшло звернення Вищої ради юстиції щодо поведінки судді окружного адміністративного суду Автономної Республіки Крим Маргарітова Михайла Вікторовича.

У зверненні наводиться інформація про те, що від судді Маргарітова М.В. до Вищої ради юстиції в червні 2014 року надійшла заява про звільнення з посади за власним бажанням.

Проте, на сайті Вищої кваліфікаційної колегії суддів Російської Федерації розміщене рішення, в якому зазначено, що Маргарітов М.В. подав заяву про призначення на посаду голови Арбітражного суду Республіки Крим, що, на думку заявника, є підставою для притягнення судді до дисциплінарної відповідальності з підстав, зазначених у пунктах 3, 12 частини 1 статті 92 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», зокрема, систематичного або одноразового грубого порушення правил суддівської етики, що підриває авторитет правосуддя, та допущення суддею недоброчесної поведінки.

З урахуванням викладених обставин, заявник просить Комісію притягнути суддю Маргарітова М.В. до дисциплінарної відповідальності.

Рішенням Комісії від 20.09.2016 відкрито дисциплінарну справу щодо судді Маргарітова М.В.

Вирішуючи питання про порядок розгляду дисциплінарної справи, Комісія виходила з такого.

30.09.2016 Закон України «Про судоустрій і статус суддів» від 07.07.2010 № 2453-VI втратив чинність та набрав чинності Закон України «Про судоустрій і статус суддів» від 02.06.2016 № 1402-VIII.

Згідно з положеннями, передбаченими абзацом другим пункту 31 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 1402-VIII, у разі, якщо на день

набрання чинності цим законом Вищою кваліфікаційною комісією суддів України прийнято рішення про відкриття дисциплінарної справи, така справа розглядається колегіями Комісії, визначеними за її рішеннями, у порядку, що діяв на день відкриття дисциплінарної справи. Ухвалюючи рішення за результатами розгляду таких дисциплінарних справ, Вища кваліфікаційна комісія суддів України застосовує дисциплінарні стягнення, визначені цим законом.

Отже, на виконання зазначених вимог Комісія здійснює розгляд дисциплінарної справи у порядку, передбаченому Законом № 2453-VI та застосовує дисциплінарні стягнення, визначені Законом № 1402-VIII.

Суддя Маргарітов М.В. про дату, час і місце розгляду дисциплінарної справи завчасно повідомлений шляхом надання відповідного оголошення на сайті Комісії.

На засідання Комісії суддя повторно не з'явився, по причини неявки Комісію не повідомив, пояснень щодо суті звернення не надав.

Заслухавши доповідача, дослідивши матеріали дисциплінарної справи, Комісія встановила таке.

Постановою Верховної Ради України від 18.09.2008 № 528-VI Маргарітова Михайла Вікторовича було обрано на посаду судді окружного адміністративного суду Автономної Республіки Крим безстроково.

До Вищої ради юстиції в червні 2014 року надійшла заява Маргарітова М.В. про звільнення з посади за власним бажанням. Проте, на сайті Вищої кваліфікаційної колегії суддів Російської Федерації розміщене рішення колегії від 04.09.2014, в якому зазначено, що Маргарітов М.В. подав заяву про рекомендації кандидатом на посаду голови Арбітражного суду Республіки Крим.

Вказаним рішенням було відмовлено Маргарітову М.В. в наданні рекомендації кандидатом на посаду голови Арбітражного суду Республіки Крим у зв'язку із тим, що його дружина займає посаду директора юридичного департаменту Сімферопольської міської ради, що може викликати конфлікт інтересів.

Крім цього, в Інтернет мережі на сайті Кваліфікаційної колегії суддів Республіки Крим розміщена попередня повістка засідання колегії, відповідно до якої 18.06. - 19.06.2015 підлягала розгляду заява Маргарітова М.В. про рекомендації кандидатом на посаду судді Арбітражного суду Республіки Крим за конкурсом, який об'явлено в «Російській газеті» від 04.12.2014.

Відомості щодо результатів розгляду вказаної заяви Маргарітова М.В. на сайті відсутні.

Із заявою до Комісії про переведення до іншого суду в порядку Закону України "Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України" суддя Маргарітов М.В. не звертався.

Відповідно до листа Державної судової адміністрації України інформація про поточне місцезнаходження/місце проживання судді відсутня.

Встановлені в ході перевірки обставини свідчать про неналежну поведінку судді Маргарітова М.В., а також дають підстави вважати, що суддею вчинено дії, які порочать звання судді та підривають авторитет правосуддя.

Так, статтею 16 Закону України "Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України" суддям, які працювали в судах України на території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя і виявили бажання переїхати у зв'язку з її тимчасовою окупацією Російською Федерацією, гарантувалося право на переведення на посаду судді до суду на іншій території України. Проте суддя Маргарітов М.В. цим правом не скористався.

Згідно з конституційними засадами організації влади в Україні судова влада здійснюється незалежними та безсторонніми судами, утвореними згідно із законом.

Завданням суду є здійснення правосуддя на засадах верховенства права, забезпечення кожному права на справедливий суд та повагу до інших прав і свобод, гарантованих Конституцією і законами України, а також міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України (стаття 2 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» № 2453-VI).

Конституція України визначає, що правосуддя в Україні здійснюється виключно судами. Делегування функцій судів, а також привласнення цих функцій іншими органами чи посадовими особами не допускається.

Судову владу шляхом здійснення правосуддя в рамках відповідних судових процедур реалізують професійні судді.

Згідно зі статтею 52 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» № 2453-VI суддею є громадянин України, який відповідно до Конституції України та цього Закону призначений чи обраний суддею, займає штатну суддівську посаду в одному з судів України і здійснює правосуддя на професійній основі.

Статтею 55 такого закону встановлено права та обов'язки судді, відповідно до яких суддя, з-поміж іншого, зобов'язаний своєчасно, справедливо та безсторонньо розглядати і вирішувати судові справи відповідно до закону з дотриманням засад і правил судочинства та додержуватися присяги судді.

Згідно статті 56 вказаного закону України суддя присягає Українському народові об'єктивно, безсторонньо, неупереджено, незалежно, справедливо та кваліфіковано здійснювати правосуддя від імені України, керуючись принципом верховенства права, підкоряючись лише закону, чесно і сумлінно здійснювати повноваження та виконувати обов'язки судді, дотримуватися етичних принципів і правил поведінки судді, не вчиняти дій, що порочать звання судді або підривають авторитет правосуддя.

Згідно з рішенням Конституційного Суду України від 11.03.2011 № 2-рп/2011 додержання присяги є обов'язком судді, що передбачено пунктом 4 частини четвертої статті 54 Закону України "Про судоустрій і статус суддів" та кореспондується з пунктом 5 частини п'ятої статті 126 Конституції України. Вказане дає підстави вважати, що дотримання суддею присяги - його конституційно визначений обов'язок.

Цим же рішенням Конституційного Суду України наголошено, що присяга судді має правову природу одностороннього, індивідуального, публічно-правового, конституційного зобов'язання судді. Дотримання суддею своїх обов'язків є необхідною умовою довіри до суду та правосуддя з боку суспільства.

Статтею 1 Кодексу суддівської етики, затвердженого рішенням XI (чергового) з'їзду суддів України від 22.02.2013, передбачено, що суддя повинен бути прикладом неухильного додержання вимог закону і принципу верховенства права, присяги судді, а також дотримання високих стандартів поведінки з метою зміцнення довіри громадян у чесність, незалежність, неупередженість та справедливість суду.

Розділом VII Закону України «Про судоустрій і статус суддів» № 1402-VIII передбачено порядок звільнення з посади судді суду загальної юрисдикції.

Так, відповідно до статті 112 цього закону суддя суду загальної юрисдикції може бути звільнений органом, який його обрав або призначив, виключно з підстав, визначених частиною п'ятою статті 126 Конституції України, за поданням Вищої ради правосуддя.

Згідно з частиною 4 статті 116 вказаного закону суддя здійснює свої повноваження до прийняття рішення про його звільнення.

Отже, подання суддею заяви про звільнення з посади за власним бажанням не звільняє суддю від покладених на нього обов'язків судді, які суддя зобов'язаний виконувати до прийняття рішення про його звільнення.

Суддя Маргарітов М.В. станом на сьогодні не звільнений з посади та перебуває у статусі судді.

Таким чином, неявка на роботі протягом тривалого часу без поважних причин та систематичне нехтування обов'язками судді свідчить про неналежну поведінку судді, з якої можуть вбачатися дії, що порочать звання судді та підривають авторитет правосуддя, а також вбачаються ознаки порушення присяги судді.

Крім цього, статтею 127 Конституції України встановлено, що професійні судді не можуть належати до політичних партій та профспілок, брати участь у будь-якій політичній діяльності, мати представницький мандат, обіймати будь-які інші оплачувані посади, виконувати іншу оплачувану роботу, крім наукової, викладацької та творчої.

Згідно з вимогами статті 54 Закону України "Про судоустрій і статус суддів" перебування на посаді судді є несумісним із зайняттям посади в будь-якому іншому органі державної влади, органі місцевого самоврядування та з представницьким мандатом, а також, якщо суддя є особою, до якої застосовуються заборони, передбачені статтею 1 Закону України "Про очищення влади". Суддя не має права поєднувати свою діяльність з підприємницькою або адвокатською діяльністю, будь-якою іншою оплачуваною роботою (крім викладацької, наукової і творчої діяльності), а також входити до складу керівного органу чи наглядової ради підприємства або організації, що має на меті одержання прибутку.

Не будучи у встановленому законом порядку звільненим з посади судді України, Маргарітов М.В. подав заяви до державного органу іншої країни про рекомендації його кандидатом на посаду голови та судді Арбітражного суду Республіки Крим.

Такі дії свідчать про вчинення суддею істотного дисциплінарного проступку, що є несумісним зі статусом судді, наслідком якого може бути притягнення судді до дисциплінарної відповідальності з підстав, передбачених пунктом 3 частини 1 статті 106 Закону «Про судоустрій і статус суддів» № 1402-VIII, а саме: допущення суддею поведінки, що порочить звання судді та підриває авторитет правосуддя, зокрема в питаннях моралі, чесності, непідкупності, відповідності способу життя судді його статусу, дотримання інших етичних норм та стандартів поведінки, які забезпечують суспільну довіру до суду.

Зважаючи на викладене, Комісія вважає за необхідне притягнути суддю окружного адміністративного суду Автономної Республіки Крим Маргарітова Михайла Вікторовича до дисциплінарної відповідальності за допущений проступок з підстав, передбачених пунктом 3 частини 1 статті 106 Закону «Про судоустрій і статус суддів» № 1402-VIII, та застосувати до нього дисциплінарне стягнення у виді подання про звільнення судді з посади.

Відповідно до частин 8, 9 статті 109 Закону «Про судоустрій і статус суддів» № 1402-VIII дисциплінарне стягнення у виді подання про звільнення судді з посади застосовується у разі вчинення суддею істотного дисциплінарного проступку, грубого чи систематичного нехтування обов'язками, що є несумісним зі статусом судді або виявило його невідповідність займаній посаді.

Істотним дисциплінарним проступком або грубим нехтуванням обов'язками судді, що є несумісним зі статусом судді або виявляє його невідповідність займаній посаді, може бути визнаний, зокрема, факт допущення суддею поведінки, що порочить звання судді або підриває авторитет правосуддя, у тому числі в питаннях моралі, чесності, непідкупності, відповідності способу життя судді його статусу, дотримання інших етичних норм та стандартів поведінки, які забезпечують суспільну довіру до суду.

Оцінюючи ступінь вини судді, Комісією враховано характер дисциплінарного проступку, його наслідки, особу судді, ступінь його вини, наявність інших дисциплінарних стягнень, інші обставини, що впливають на можливість притягнення судді до дисциплінарної відповідальності.

Враховуючи обставини умисного вчинення суддею Маргарітовим М.В. дій, що порочать звання судді та підривають авторитет правосуддя, негативні наслідки, які настали у зв'язку із цим у виді підриву суспільної довіри до суду, Комісія вважає, що застосування до судді Маргарітова М.В. більш м'якого стягнення є неспівмірним зі скоєним проступком.

Керуючись статтями 93-96, 101, 108 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» № 2453-VI, статтями 106, 109 Закону «Про судоустрій і статус суддів» № 1402-VIII, Комісія

вирішила:

внести подання до Вищої ради юстиції про звільнення Маргарітова Михайла Вікторовича з посади судді окружного адміністративного суду Автономної Республіки Крим.

Суддя може оскаржити рішення Вищої кваліфікаційної комісії суддів України про притягнення його до дисциплінарної відповідальності до Вищої ради юстиції або до суду в порядку, передбаченому Кодексом адміністративного судочинства України, не пізніше одного місяця з дня вручення йому чи отримання ним поштою копії рішення.

Головуючий

В.Є. Устименко

Члени колегії:

В.І. Бутенко

Т.Ф. Весельська